Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

1991 йил 16 март • шанба •
№ 53 (10.049). Баҳоси 10 тийин.

16 МАР 1991

17 МАРТ — СССР РЕФЕРЕНДУМИ КУНИ

ЯНГИЛАНГАН ЯГОНА ИТТИФОҚ УЧУН ЯКДИЛЛИК БИЛАН ОВОЗ БЕРАЙЛИК!

БУЮК ИТТИФОҚ ДАВЛАТИМИЗНИ САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ТЕЛЕВИДЕНИЕ ОРҚАЛИ 15 МАРТ КУНИ СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ниҳоят, биз Бутуниттифоқ референдуми арафасида турибмиз. Бу воқеа Ватанимиз тарихида биринчи бор рўй бераяпти. Ҳар биримиз референдумда қатнашар эканмиз, у кўп миллатли давлатимизнинг бугунги ва эртанги кунига даҳлдор бўлган бош масалани ҳал этишини тўлатўкис англаб олишимиз керак. Гап мамлакатнинг тақдири ҳақида, Ватанимизнинг тақдири тўғрисида, умумий хонадонимиз ҳақида, сиз билан биз, фарзандларимиз ва набираларимиз қандай яшашлари тўғрисида бормоқда.

Бу масала шундай миқёсда ва шундай аҳамиятга моликдирки, у айрим партияларнинг, ижтимоий гуруҳларнинг, сиёсий ва ижтимоий ҳаракатларнинг манфаатларидан юқори туради. Бу масалани фақат халқнинг ўзи ҳал қилишга ҳақлидир. Азиз ватандошлар, ҳаммаларингизни умумиттифоқ референдумида қатнашишга ва қўйилган саволга «Ҳа» деб жавоб қайтаришга чақираман.

Бизнинг «Ҳа» дейишимиз давлатнинг яхлитлигини сақлаб қолади, минг йиллик тарихга эга бўлган бу давлатни кўпдан-кўп авлодлар ўз меҳнати ва ақл-заковати билан, қанчадан-қанча машаққатлар билан барпо этган. Бу давлатда халқларнинг тақдири ҳам, миллион-миллион кишиларнинг тақдирлари ҳам, сиз билан бизнинг тақдиримиз ҳам чамбарчас пайваста бўлиб кетган.

Бизнинг «Ҳа» дейишимиз — ўзида бирлашган халқларнинг мустақиллиги ва хавфсизлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қодир эканини неча марталаб исботлаган давлатга ҳурмат демакдир.

Бизнинг «Ҳа» дейишимиз — не-не синовлардан омон ўтган мамлакатимизни уруш алангаси ҳеч қачон куйдирмаслигининг кафолатидир.

Бизнинг Ҳа» дейишимиз — марказнинг зўравонлиги ва республикаларнинг ҳуқуқсизлиги ҳукм сурган эски тартибларни сақлаб қолиш эмас. Референдумнинг ижобий якунлари иттифоқ давлатини тубдан янгилаш, уни барча миллатлар фуқароларининг ҳуқуқлари ва эркинликларига пухта кафолат бериладиган мустақил республикаларнинг федерациясига айлантириш йўлини очади.

Бизнинг референдумда «Ҳа» дейишимиз ва Иттифоқ Шартномасининг тузилиши жамиятимизда рўй бераётган бузғунчилик жараёнига чек қўйиш, нормал турмуш ва иш шароитларини тиклаш сари қатъият билан бурилиш имконини беради.

Англашимча, халққа айни шу нарса керак, одамларимиз айни шуни ҳамма нарсадан кўра кўпроқ хоҳламоқдалар. Чексиз гап-сўзлар ва эҳтиросларнинг кучайтирилиши уларнинг меъдасига тегди. Улар ҳам ишлаб чиқариш соҳасидаги, ҳам истеъмол бозори, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот, давлат идораларининг фаолияти соҳасидаги амалий масалалар ҳал этилишини талаб қилмоқдалар. Хуллас, одамлар турмуш нормал изга солинишини истайдилар.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтмоқчиманки, референдумнинг муваффақияти мамлакатда бошланган ва биз ўз режаларимизни, уларнинг рўёбга чиқарилишини умид қилаётган ҳамма ислоҳотлар дадил давом эттирилиши учун янги имкониятлар очиб беради.

Яна бир гап, ўртоқлар. Жамиятда тотувлик ва ҳамкорлик бўлмаса, олдимизда турган вазифаларни ҳал қилиш қийин. Эҳтимолки, умуман иложсиздир. Шу сабабли, вақт ғаниматида муросасизлик, дарғазабликни, айрим жойларда эса душманлик назари билан қарашни ҳам тўхтатиш лозим. Ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқарган тақдирдагина бунинг ҳам уддасидан чиқамиз. Референдумнинг ижобий якуни жамиятни жипслаштиришнинг бошланиши бўлур эди.

Менинг қатъий ишончим шундан иборатки, башарти жамиятда чуқур нифоқ чиқса, ғолиблар бўлмайди. Ҳамма зарар кўради. Биз ҳаммамиз бой берамиз. Мамлакатнинг парчаланиши, одамлар ва халқларнинг бир-бирига қарама-қарши қўйилиши қанчадан-қанча кулфатлар ва бахтсизликлар келтириб чиқаришини ҳатто тасаввур этиш ҳам қийин. Бу нарса фақат сиз билан бизнинг кулфатимиз бўлмайди. Ҳозирги дунёнинг ишонган тоғларидан бири бўлган давлатнинг барбод бўлиши, таъбир жоиз бўлса, беқиёс миқёслардаги ялпи ларзага олиб бориши мумкин.

Бўлажак референдум муносабати билан мен кўплаб хат олдим. Улар бир неча мингга боради. Липецкдаги митинг қатнашчилари ҳам менга хат йўллаб, унда Ярослав Мудрийнинг: «Агар нафратланиб, можаролар ва жанжаллар гирдобида яшасангиз, ўзингиз ҳалок бўласиз, ота ва боболар ўзларининг зўр меҳнатлари билан барпо этган элни ҳам ҳалок қиласиз. Аммо оға-ини бир-бирингизга қулоқ солиб осойишта яшанглар», деган сўзларини эслатдилар. Бу — ҳақиқатан ҳам доно инсон ва ватанпарварнинг маслаҳатидир.

Хуллас, ҳар биримиз ҳозир тарихий маррада турибмиз. Сизлар ҳозиргача обдон ўйлаб, кўп нарсаларни чамалаб, ўз дўстларингиз билан, ўз оилаларингизда кўп нарсаларни муҳокама қилгансизлар. Эҳтимол — бир қарорга ҳам келгансизлар, буни тушуниб турибман. Шундай бўлсада, азиз ватандошлар, сизларнинг ҳаммангизга мурожаат этаман: Референдумда буюк Иттифоқ давлатимизга қатъий қилиб «Ҳа» денглар, ўзингиз учун ва ўз авлодларингиз учун уни сақлаб қолинглар.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

ШАРТНОМА

Қуйида олий аҳдлашувчи томонлар деб аталувчи Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Қирғизистон Республикаси:

— Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг давлат мустақиллиги тўғрисидаги Декларацияга ва Қирғизистон Республикасининг давлат мустақиллиги тўғрисидаги Декларацияга асосланиб;

— ўзбек халқи билан қирғиз халқининг тарихий тақдири яқинлигини назарда тутиб, давлатлараро ҳамкорликнинг барча соҳаларида ўзаро муносабатларнинг эришилган даражасини ва бу ўзаро муносабатларга янги омил бахш этиш зарурлигини эътиборга олиб;

— дўстлик ва тотувликда яшашга интилиб;

— мустақил давлатларнинг янгиланган иттифоқини ихтиёрийлик асосида барпо этишга ва ривожлантиришга ҳар томонлама кўмаклашиш муддаосига амал қилиб;

— ўз муносабатларини давлат мустақиллигини ўзаро эътироф этиш ва ҳурмат қилиш, ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат даҳлсиз ҳуқуқ, тенг ҳуқуқлилик ва ички ишларга аралашмаслик принциплари, чегараларнинг яхлитлиги

(Давоми 2-бетда).

ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР ДАЪВАТИ

ҚАДРЛИ ВАТАНДОШЛАР!

17 март куни Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини сақлаб қолиш масаласи бўйича Бутуниттифоқ референдуми бўлиб ўтади. Референдум давомида ҳар биримиз ҳар қандай миллат кишисининг ҳуқуқ ва эркинликларига тўлиқ кафолат бера оладиган, тенг ҳуқуқли суверен республикаларнинг янгиланган федерацияси сифатидаги Иттифоқимиз келажаги ҳақида ўз фикримизни билдирмоғимиз лозим.

Асрлар давомида мамлакатимиз кўпмиллатли таркибда, яхлит давлат сифатида яшаб келди. Бизга ҳам у шу тариқа мерос қолди.

Тўғри, халқларимиз солномасида ғамташвишли саҳифалар ҳам бўлган, аммо бу синовлар чоғида биродарлик туйғуси бизга мадад бериб турди. Бугунги кунда тарих ва миллат олдида виждонан, ҳалол туриб, халқларнинг Россия билан бирлашишга уринишларини шубҳа остига олиш мумкинми? Одамлар узоқ вақтлардан бери уни нафақат савдо бўйича ишончли шерик, балки, ишончли ҳимоячи, ўзаро бойиш манбаи деб билганлар.

Биз Иттифоқнинг парчаланиши ҳар бир алоҳида республиканинг ҳам, бутун Россиянинг ҳам кучсизланиб кетишига олиб келади, деб ҳисоблаймиз. Ажралиш жараёнида ғолиблар бўлмайди, фақат мағлубларгина бўлиши мумкин.

ССР Иттифоқининг мавжудлиги, айниқса иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий соҳалардаги, миллатлараро муносабатлардаги инқирозли жараёнлар кескин ўткирлашган ҳозирги вазиятда барча совет кишиларининг ҳаётий манфаатларига холис жавоб беради.

Бу мураккаб муаммоларни фақат мамлакатимизда баҳамжиҳат яшаётган халқлар ва фуқаролар иттифоқи билангина ҳал этишимиз мумкин. Бошқа йўл йўқ. СССРнинг парчаланиши шунчаки ақлсизлик бўлур эди.

Азиз ўртоқлар, ватандошлар! Ҳар бир совет кишиси жамиятнинг янгиланиши, мамлакат бирлиги, кўпмиллатли уйимиз тинчлигига эришишдек улуғвор мақсадлар ҳимоясига турадиган фурсат келди.

Бу оғир вазиятда, Ватан тақдирига бефарқ қарамайдиган ҳар бир одамни 1991 йил 17 март куни тенг ҳуқуқли суверен республикаларнинг янгиланган федерацияси сифатидаги ССР Иттифоқини сақлаб қолишни ёқлаб овоз беришга чақирамиз.

Янгиланган Иттифоққа — ҲА! Мамлакат парчаланишига — ЙЎҚ!

Ленинграднинг Киров районидаги партия ташкилотлари котиблари кенгаши номидан:

С. П. ВЛАСОВ — «Знамя Октября» ишлаб чиқариш бирлашмаси,

В. И. ЕФРЕМОВ — «Электроавтоматика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси,

А. П. ЖИТЕНОВ — — «Киров заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси,

В. И. КИРПИЧЕНОК — «Равенство» Ленинград ишлаб чиқариш бирлашмаси,

В. И. МОРОЗОВ — «Севзапморгидрострой» трести,

Ю. П. ОКУНЕВ — «Ритм» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси,

А. Б. РАЧКОВ — Денгиз савдо порти,

Е. В. СЕРГЕЕВ — Болтиқ денгиз кемачилиги,

А. И. ТЯПКИН — «Северная верфь» кемасозлик заводи,

В. В. ТРОФАНЮК — 20-қурилиш трести. ва бошқалар, жами 44 имзо.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

ШАРТНОМА

(Давоми. Боши 1-бетда).

ва бузилмаслиги, куч ишлатишдан, иқтисодий ва бошқа усулларда тазйиқдан воз кечиш, баҳсли муаммоларни муросага келтирувчи воситалар ёрдамида тартибга солиш, халқаро ҳуқуқнинг ҳамма томонидан қабул қилинган бошқа принциплари ва нормаларини ривожлантиришни кўзлаб;

— бундан буён ҳам томонлар ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириб ва мустаҳкамлаб бориш ҳар иккала давлат халқларининг туб миллий манфаатларига мос бўлиб тушишига ҳамда тинчлик ва хавфсизлик ишига хизмат қилишига қатъий ишониб;

— инсон ҳуқуқлари соҳасида умум эътироф этган халқаро нормаларга риоя қилиш мажбуриятини зиммага олиб, қуйидаги битимга келдилар:

1-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар бир-бирларини янгиланган Иттифоқ (федерация) таркибидаги мустақил давлат деб эътироф қиладилар ҳамда бир-бирининг давлат мустақиллигига зиён етказиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатларни қилмаслик мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар.

2-модда.

Олий аҳдлашувчи томонларнинг ҳар бири ўз ҳудудида яшаб турган бошқа аҳдлашувчи томон фуқароларининг, шунингдек фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг миллати, дини ёки бошқа тафовутларидан қатъий назар, уларнинг инсоний, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини инсон ҳуқуқлари бўйича умум эътироф этган халқаро нормаларга мувофиқ кафолатлайди.

Томонларнинг бирида истиқомат қилиб турган шахсларнинг бошқа томон фуқаролигини олиши тўғрисидаги масалалар томонларнинг фуқаролик тўғрисидаги қонунларига биноан тегишли шартнома билан тартибга солинади.

Фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни таъминлаш воситаси махсус битимлар билан тартибга солинади.

3-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҳудудий яхлитлигини ва Қирғизистон Республикасининг ҳудудий яхлитлигини, улар ўртасида СССР доирасида таркиб топган давлат чегараларини эътироф этадилар ва ҳурмат қиладилар ҳамда уларнинг даҳлсизлигига қатъий риоя этиш мажбуриятини зиммаларига оладилар.

Олий аҳдлашувчи томонлар миллий худбинлик ва миллий муросасизликнинг ҳар қандай кўринишларини қоралайдилар, миллатлараро муносабатларда ҳаддан ошишнинг олдини олиш ва уни таг-туги билан йўқ қилиш учун кескин чоралар кўриш ҳамда миллатлараро можароларга йўл қўймаслик мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар.

Томонлар миллатлараро муносабатларда юзага келадиган иқтисодий, ижтимоий, маданий ва бошқа муаммоларнинг фақат сиёсий воситалар билан ҳал этилишини кафолатлайдилар.

4-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар Қирғизистон Республикасида яшовчи ўзбекларнинг, бошқа миллатлар вакилларининг ва Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасида яшовчи қирғизларнинг, бошқа миллатлар вакилларининг сиёсий ҳуқуқларини ҳамда ҳар томонлама ижтимоий-иқтисодий ва маданий ривожланиш имкониятларини кафолатлайдилар.

Олий аҳдлашувчи томонлар Қирғизистон Республикаси ҳудудида ўзбек халқининг ва Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳудудида қирғиз халқининг тили, тарихий бойликлари ва маданият ёдгорликлари муҳофаза ва эҳтиёт қилинишини кафолатлайдилар.

Олий аҳдлашувчи томонлар ўз ҳудудларида яшовчи миллий гуруҳларнинг этник, маданий, тил ва диний ўзига хослиги ривожланиши ва сақланиб қолишига кўмаклашадилар, давлат ҳокимияти ва бошқарув идораларида, маҳаллий ўз-ўзини бошқарувда шу миллий гуруҳларнинг вакиллари бўлишини таъминлайдилар.

5-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар ўз халқлари ва давлатларининг сиёсат, иқтисодиёт, маданият, соғлиқни сақлаш, экология, фан, техника, савдо, гуманитар ва бошқа соҳаларда тенг ҳуқуқлилик асосида ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантирадилар, кенг миқёсда ахборот айирбошлаб турилишига кўмаклашадилар, ўзаро мажбуриятларга виждонан ва сўзсиз риоя этадилар.

Томонлар юқорида кўрсатилган соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисида тегишли битимлар тузиш зарур, деб ҳисоблайдилар.

6-модда.

Олий аҳдлашувчи томонларнинг ҳар бири бошқа томоннинг ўз ҳудудида мулкчилик турлари ва шаклларини мустақил белгилаш, мулкий муносабатларни тартибга солиш ҳуқуқини эътироф этадилар.

Бир томоннинг бошқа томон ҳудудида жойлашган давлат мулкининг, юридик шахслари ва фуқаролари мулкининг ҳуқуқий режими тегишли битимлар билан тартибга солинади.

7-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар тенгҳуқуқлилик асосида, шу жумладан, умумий мувофиқлаштирувчи институтлар орқали амалга ошириладиган ўз ҳамкорликлари доирасига:

— инсонни муҳофаза қилиш масалалари;

— ташқи сиёсат ва ташқи иқтисодий фаолиятда баҳамжиҳат ҳаракат қилиш;

— умумий бозорнинг шаклланиши ва ривожланишида, бож сиёсати соҳасида ҳамкорлик қилиш;

— энергетика, транспорт, информатика ва алоқа системаларини, шу жумладан, Ер йўлдошлари орқали алоқалар ва телекоммуникацияларни бошқариш;

— ўз ҳудудларида атроф-муҳитни муҳофаза этиш соҳасида ҳамкорлик қилиш; кенг қамровли экология хавфсизлиги системасини вужудга келтиришда иштирок этиш, фавқулодда вазиятларда ўзаро ёрдам кўрсатиш;

— Оролнинг экология системасини тиклаш ва Оролбўйида яшовчи аҳолининг турмуш шароитларини яхшилашда иқтисодий, ташкилий, техникавий ва ўзга йўсинда ҳамкорлик қилиш;

— миграция сиёсати масалалари;

— жиноятчиликка қарши кураш масалалари киришини эътироф этадилар.

Олий аҳдлашувчи томонлар ана шу ва томонларнинг бошқа муштарак манфаатларини рўёбга чиқарувчи умумий мувофиқлаштирувчи институтлар давлатлараро шартномалар ва ҳукуматлараро битимлар асосида ташкил этилиши мумкинлиги тўғрисида келишиб олдилар.

8-модда.

Олий аҳдлашувчи томонларнинг иқтисодий муносабатлари энг мақбул имкониятлар яратиб берувчи битимлар орқали тартибга солинади. Томонлар:

— давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари;

— маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари;

— банклар ва молия системаси;

— мулкчиликнинг ҳар қандай шаклига асосланган, шу жумладан, биргаликдаги корхоналар, бирлашмалар, ташкилотлар ва муассасалар;

— якка тартибда иш кўрувчи тадбиркорлар даражасида иқтисодий ва савдо-сотиқ муносабатларининг, фан ва техникага оид муносабатларнинг ривожланишини таъминлайдилар.

Томонлар хўжаликлараро муносабатлар, яйловлардан узоқ муддат фойдаланиш, сувдан ва табиат ресурсларидан биргаликда фойдаланиш, савдо-сотиқ, барча турдаги алоқа ҳамда ташишга оид конкрет механизмлар, шунингдек, иқтисодий ва ахборотлар айирбошлашга доир ҳамкорлик масалалари ҳукуматлараро битимлар орқали тартибга солиниши хусусида келишиб олдилар. Томонлар бир-бирларига зиён етказиши мумкин бўлган издан чиқарувчи иқтисодий чоралар қўлламайдилар.

9-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар ўзаро маҳсулотлар етказиб бериш ва хизматлар кўрсатиш, тўловлар, нарх-наволар ҳамда қимматли қоғозлар муомаласи тўғрисида, шунингдек, жаҳондаги нарх-наволар даражасига мослаша борган ҳолда ўзаро ҳисоб-китобларга ўтиш муддатлари ҳақида ҳукуматлараро битимлар тузадилар. Бу ҳали битимларнинг тугал рўйхати эмас.

10-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар ўз ҳудудларидаги ҳаво портлари, темир йўллар ва автомобиль йўллари шаҳобчалари ҳамда магистраль қувурлар орқали транзит транспорт ҳаракатини таъминлайдилар.

Транзит транспорт ҳаракатини таъминлашнинг шартлари ва тартиби томонларнинг махсус битимлари билан белгиланади.

11-модда.

Ушбу шартнома нормаларини шарҳлаш ва изоҳлашга доир баҳслар музокаралар йўли билан ҳал этилиши лозим.

12-модда.

Ушбу шартнома олий аҳдлашувчи томонларнинг учинчи давлатларга нисбатан олган мажбуриятларига ва улар билан шартномалар тузиш ҳуқуқига дахл қилмайди. Ушбу шартнома учинчи томонларга қарши қаратилмаган.

13-модда.

Олий аҳдлашувчи томонлар Олий Кенгашларнинг делегациялари, шунингдек, Президентларнинг шахсий вакиллари даражасида ушбу шартноманинг ижросига доир масалалар бўйича мунтазам равишда икки томонлама машваратлар ва музокаралар ўтказиб турадилар.

14-модда.

Олий аҳдлашувчи томонларнинг ҳар бири ушбу шартнома ёки унинг айрим моддалари амал қилишда давом этишининг қанчалик мақсадга мувофиқлиги тўғрисида машваратлар доирасида музокаралар ўтказиш ташаббуси билан чиқиш ҳуқуқини ўзида сақлаб қолади. Олий аҳдлашувчи томонларнинг ўзаро келишувига мувофиқ ушбу шартноманинг қоидаларига қўшимчалар ва ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

15-модда.

Ушбу шартнома ратификация қилиниши лозим. Ратификация ёрлиқлари Тошкент шаҳрида айирбош қилинади.

Ушбу шартнома ратификация ёрлиқлари айирбош қилинган куни кучга киради.

16-модда.

Ушбу шартнома ўн йил муддатга тузилади. Башарти, томонлардан ҳеч бири шартномани бекор қилиш истагини шартнома муддати тугашидан камида олти ой олдин ёзма равишда баён этмаса, шартноманинг амал қилиш муддати кейинги ўн йиллик муддатга узайтирилади.

1991 йил 14 март куни Ўш шаҳрида икки нусхада ҳар бири ўзбек, қирғиз ва рус тилларида тузилди. Ҳар учала матн бир хил кучга эгадир.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси номидан
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Қирғизистон Республикаси номидан
Қирғизистон Республикасининг Президенти
А. АКАЕВ.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ РАЁСАТИДА

ХАЛҚ депутатлари Тошкент вилоят кенгаши раёсати «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг 54-моддасига мувофиқ ўзининг 1991 йил 12 мартдаги қарорига мувофиқ Коммунистик районидаги 100-Бардонкўл сайлов мавзеси бўйича ўрни бўшаб қолган депутат ўрнига Ўзбекистон халқ депутати сайловини ўтказувчи мавзе сайлов комиссиясининг таркибини тасдиқлади.

* * *

13 март куни мавзе сайлов комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Унда комиссия раиси, унинг ўринбосари ва котиби сайланди.

Қуйида комиссия таркиби эълон қилинмоқда:

Мавзе сайлов комиссияси раиси — **Искандаров** Холхўжа Ёқубович — директор, 20-мактаб меҳнат жамоасидан.

Мавзе сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — **Пак** Эдуард — жамоа хўжалиги раисининг ўринбосари, Свердлов номли жамоа хўжалиги меҳнат жамоасидан.

Мавзе сайлов комиссияси котиби — **Тоғаев** Ашурбой — Бардонкўл қишлоқ Совети ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари, ижроия қўмита меҳнат жамоасидан.

КОМИССИЯ АЪЗОЛАРИ:

Асилов Шаҳзод — ишчи, Жумабозор луб заводи меҳнат жамоасидан.

Ким Галина — назорат техник бўлими назоратчиси, Юқори Чирчиқ тажриба заводи меҳнат жамоасидан.

Раҳмонов Жарқинбек — ревизия комиссияси раиси, «Ленинский путь» жамоа хўжалиги меҳнат жамоасидан.

Тўрабеков Қурбонали Абдувалиевич — бош иқтисодчи, Охунбобоев номли шўро хўжалиги меҳнат жамоасидан.

Цой Светлана Павловна — жамоа хўжалиги касаба уюшмаси қўмитаси катта ҳисобчиси, «Правда» жамоа хўжалиги меҳнат жамоасидан.

Шчербакова Нина Васильевна — режалаштириш бўлими бошлиғи, Юқори Чирчиқ луб заводи меҳнат жамоасидан.

• ҚИШЛОҚ МУАММОЛАРИ •

ЙЎЛДАГИ ЎЙЛАР

ПИСКЕНТ ноҳияси Тошкент денгизи манзаралари тугагандан сўнг бошланади. Бироқ сиз кўз юмганча ўтиб кетишга шошилманг. Эътибор берган бўлсангиз эшитилишининг ўзиданоқ зангори осмонга гўё тўлқинларнинг қирғоқдаги тик қояларга урилишидан ҳосил бўлган марварид доначалари, бир олам қувонч сачраётгандек: Тошкент денгизи...

Йўлнинг танобини тинмай тортиб кетаётган транспортдаги ҳар қандай одам, хоҳ у оддий йўловчи бўлсин, хоҳ саёҳатчи кўз ўнгида намоён бўлган гўзалликка бефарқ қарамайди, қараёлмайди. Бўка, Бекобод, Хўжанд, Фарғона... шу томонга иши тушганларнинг Тошкент денгизи манзараларисиз йўл таассуротлари тўлиқ бўлмас, менинг назаримда.

Қуюқ туман қўйнидаги кўм-кўк сув мавжланади. Юзлаб ёввойи ўрдаклар шу ерда қўним топган, сув юзасида сузиб юрибди. Бироз хаёлга толсангиз «Сангам»даги Сундр Радханинг ишқида туман қўйнидан моторли қайиғида қўлини олдинга чўзганча қўшиқ айтиб чиқиб келадигандек.

— Денгизнинг суви кўпаймабди.

— Тоғдаги қорлар ҳали эримади-да.

Оламнинг бетакрор табиати кимнингдир ёдига Оролни солди:

— Орол денгизи ҳам қуриб боряпти...

Район марказига одамлар юмуш билан, тирикчилик ташвишида тушишади. Ҳар ким ҳар ёққа шошган. Автовокзал ёнидаги дўкондан гўшт олган кишининг кўнгли тўлмади шекилли, муштдек-муштдек келадиган иккита суякни қайтадан тарозига қўйди.

— Шунингни алмаштириб бергин.

— Иложим йўқ, ака.

— Аканг ўргилсин, пулимга гўшт олаяпман.

— Иложи йўқ дедим-ку.

— Менга қара, ярим кило гўштга бир кун қозоним қайнайди. Бу суякни бошимга ураманми. Пишириб еб бўлмаса.

— Ахир гўшт суяксиз бўлмайди-да. Нега тушунмайсиз.

— Нега зарда қиласан. Текинга бераётганинг йўқ, пулимга оляпман.

— Мақсад — дўқ уриб гўшт олишми?

— Бўлмаса, тўғрилаб бергин, аканг ўргилсин.

Хулласи калом норозилик билан бўлса-да қассоб суякни гўштга алмаштириб берди. Ким ҳақ? Суякни торозига инсоф билан қўйгин деб талаб қилган харидорми ёки гўшт суяксиз бўлмайди, дея олдига мушукнинг калласидек келадиган суякларни уюб олган қассобми?

Инсоф билан айтганда Пискент марказидаги озиқ-овқат дўконлари у қадар шип-шийдам эмас. Ўтган йилнинг ноябрь—декабрь ойларидагидек узун пештахталарнинг бошидан охиригача тузланган карам идишлари териб қўйилган эмас. Шундай вазият юзага келган эдики, ҳатто район соғлиқни сақлаш бўлими томонидан ҳомиладор аёлларга имтиёз — ёрдам тариқасида бериладиган озиқ-овқат талонига ҳам рўйхатда кўрсатилган маҳсулотларнинг бирортасини топиб бўлмай қолган эди. Ҳозирда вазият яхши томонга ўзгаряпти. Магазин пештахталарига «ранг киряпти».

Энди узр-да, ҳурматли ўқувчи! Кўтаринки руҳда битилган сатрлар юқорида қолиб кетди. Бозорга кириб биз ҳам тирикчилик ташвишига тушиб қолдик. Сизнинг фикр-ўйингиз, юриш-туришдаги «суҳбат мавзуи»нгиз шу бўлса мен нима ҳам қила олар эдим. Сиз боғдан, мен тоғдан келиб турсам яхши бўлмас, мулоқотимиз қовушмас.

Бозорда ҳисоб-китоб аниқ юритилади. Ҳақиқий аҳвол ойдинлашади. Улуснинг туриш-турмуши қандай эканлиги равшан бўлади. Пискентнинг Шўро бозори ихчамгина, кирди-чиқди ҳам шунга яраша — сийрак. Сабзи 50—70 тийин, картошка 80 тийин — 1 сўм, турп 50 тийин. Олманинг нархи 3 сўмдан 7 сўмгача, анорники 5 сўмдан 8 сўмгача.

Ўтган йилнинг куз фаслида иш юзасидан Қозоғистон жумҳуриятининг Жамбул областига боргандим. Етиб боргунингизгача йўлнинг икки четидаги уйларнинг олд ва орқа томонларида олма ва нок дарахтларининг шиғил меваларини аранг тутиб турганлигини кўрасиз. Одам гавжумроқ бўладиган бекатларда, йўл чеккаларида олма ва нокларни килолаб эмас, челаклаб савдо қилишади. Идишдаги ҳамма мевани кўтара савдо қиладиган бўлсангиз 1—2 сўм сизнинг фойдангизга ҳал бўлади. Бозорда ҳам шундай манзара. Энг сара нок бир ярим сўм (ўша пайтда ўзимизда 2,5—3 сўм), олма 50—80 тийин (ўзимизда 1,5—2 сўм), узумнинг сероблигини айтмайсизми! Сотувчи келинг, обқолинг деса, пештахта ёнидан ўтиб кетаётган йўловчи, ўзимникини нима қилишни билмай турибман, дейди узр сўрагандек. У ерларга қуёш бизга кўрсатадиган саховатчалик нур сочмайди. Ўзбекистонда етиштирилган узум олтиндек товланади, таъми ҳам ўзгача. Лекин серқуёш ўлкамизнинг айни пишиқчилик даврида ҳам мева-чеваларнинг нархи осмонда бўлишини ҳамма билавермайди. Жамбул кўчаларини айланиб мевали дарахтларнинг кўплигидан кўзим қувонди, бозордаги серобчиликдан дилим яйради. Ўзга юртда Ўзбекистонимни қўмсадим. Негадир кўз ўнгимда чексиз пахтазор гавдаланди. Эҳтимол, болалик хотираларим, ўқувчилик йилларимнинг энг тотли дамлари пахта терими даври билан қоришиб кетганлигидандир.

Юртимизни кезганда бир нарсага эътибор берганмисиз? Истаган томонингизга назар ташланг. Мевасиз дарахтларнинг икки-уч хили шу қадар кўп экилган-ки, шуларнинг ўрнида мевали дарахт бўлганда бу юрт ер юзидаги жаннатга айланарди. Ўрик, олма, ёнғоқ, майиз, бодом кабилар дастурхонимизнинг тансиқ таомига эмас, кундалик оддий емишимизга айланарди. Бозор нархиям чақиб олмасди.

Мевасиз дарахтлар кўчатини етиштириш ва экиб парваришлашга кетган ҳаражатларни ўйласанг юрагинг ғашланади. Жумҳуриятимизнинг ҳар бир район марказида, дам олиш уйларида, урушда ҳалок бўлганлар хотирасига ўрнатилган ёдгорликлар теварагида бундай дарахтлардан гектарлаб «боғ» барпо этилган. Эътибор қилинг-а, мевасиз боғ. Иқлимимизга мослаштирилганлиги, табиатимизга, кўчаларимизга миллийлик белгиси бермаслиги туфайли хосиятсиз, ҳиссиз туюлади. Соатлаб боқсангиз ҳам завқ туймайсиз. Ўрик гуллаганда-чи? Эслашингиз биланоқ кўзларингиз порлаб кетади.

Мевасиз «боғ» ҳомийлари булар ҳавони тозалайди, дея важ-карсон кўрсатадилар. Ота-боболаримиздан мевали дарахт ҳавони булғатади, ифлос қилади деган гапни эшитган киши бормикан?!

Мевали дарахт қилинган сарф-ҳаражатни ўн, агар боғбони тадбиркор бўлса юз ҳисса қоплайди-ку. Бизда қачон урра-уррачиликдан келажакни ўйлаб иш тутишга ўтилади? Оддий ҳақиқатни тезроқ англаш, тўғрироғи тан олиш, амалий ишга дадилроқ қадам қўйиш ўрнига қачонгача айбни турғунлик даврига тўнкаймиз. Ушбу сўроқларим акс-садо беришига эмас, кўпроқ ҳавода муаллақ қолиб кетишига ишонаман. Биринчидан, кўпгина қаламкашларнинг шу мавзудаги матбуот чиқишлари кутилган натижани бермади. Жамиятни қамраб олган лоқайдлик деворларига урилди. Нишонсиз отилган ўқдек бесамар кетди. Иккинчидан, маъмурий бино олдидаги ёки дам олиш хиёбонларидаги ярим ёки бир-икки гектар майдонни эгаллаган беҳосил дарахтни ҳақиқий боққа айлантиришдан маълум шахс манфаатдор эмас. Касаллик, иллатнинг боши шу ерда кўринади назаримда. Агар ўша ер бирорта кўнгилли одамга берилса, мевали дарахт экиб ҳосилга киритгунча қилган сарф-ҳаражатини ортиғи билан чиқариб олишига имкон яратилса ўринли бўларди. Боғ яратиб фойда кўрган одамнинг бойиб кетишидан чўчимаслик керак. Унинг меҳнати самарасидан ўзигина эмас, аввало, атрофдагилар баҳраманд бўлади. Юрт обод ва тўкин бўлади. Замин ўзига меҳр кўргазган инсонни бегиннат боқади. Ҳозиргидек «менга ҳам эмас, сенга ҳам эмас» қабилида иш тутмаслигимиз зарур.

Мана, баҳор келди. Кўчат экиш мавсуми бошланди. Ишни манзарали дарахт ўтқазишдан эмас, борларининг маълум қисмини режа асосида қўпориб ўрнига мевали дарахт кўчати экишдан бошлаш керак. Шундагина ўнлаб йиллар давомида йўл қўйилиб келинган хатога ўнлаб йиллардан сўнг чек қўя оламиз.

...Йўлга чиққан одам ҳамроҳ орттиради. Суҳбатдошим куйди-пишди чиқиб қолди. Салюм-аликдан сўнг:

— Йўл бўлсин,— дея сўради.

— Свердлов колхозига, иш билан...

— Ҳа, йиллик ҳисобот йиғилишида номини ўзгартиришга қарор қилишибди. Навоий номини беришар экан.

— Яхши бўлибди-да.

— Аллақачонлар шундай қилиниши керак эди. Ўзингиз ўйлаб кўринг: Маркс. Энгельс. Ленин номи давлат корхоналаридан тортиб кичкина кўчаларгача беҳисоб қўйиб юборилган. Мисол учун биргина районни олиб қарайдиган бўлсангиз. Маркс ёки Ленин номидаги хўжаликниям, мактабниям, боғчаниям, кўчаларни-ку қўяверасиз, сон-саноқсиз учратиш мумкин. Бу нима? Улуғларнинг руҳини шод этишми ёки номини бачканалаштиришми? Партия XIX, XX, XXII... съезди жамоа хўжаликлари, ишлаб чиқариш корхоналари. Бу ҳам ўз вақтида урф бўлган экан-да. Хайрият, пленумлар номини қўйиш расм бўлмаган экан. Мен колхозимиз номини ўзгартирайлик, ўзимизга таниш бўлган, шу ерга меҳнати синган кишиларнинг номини қўяйлик, дедим. Масалан, бизда Ғаффор Азаматов деган раис ўтган. Колхозга хизмати кўп синган. Шу кишининг номини қўйиш ёки қўймасликни халқ муҳокамасидан ўтказайлик дедим. Ҳали бирорта одамдан тайинли фикр чиққани йўқ.

— Қайси хўжаликда турасиз,— сўрадим суҳбатдошимдан.

— «Партия XIX съезди» колхозида. Ўзингиз қаерликсиз, меҳмон?

— Қўшни районнинг Энгельс колхозиданман.

— Ие, ана, айтмабмидим боя!

Кулишдик.

— Энди туриш-турмушдан, у йўқ-бу йўқ деб арз қилиш ўзбекка хос эмас.— дилидаги гапни айта бошлади Свердлов номли жамоа хўжалиги шофёри Рустам ака Эшонов.— Ҳар бир инсон насибаси билан туғилади деган гап бор. Машина ҳайдайман. Қўлга тегадиган иш ҳақи 118 сўм. Ўтган йилда олган ҳар бир сўмимга қўшимча 90 тийиндан ҳақ олдим. Менимча, бу ёмон эмас. Тўртта фарзандим бор. Албатта оилани фақат ойлик билан тебратиш амримаҳол. Битта мен эмас, Муродали қишлоғининг барча одамлари томорқага ҳар хил кўкат, сабзи, бодринг, саримсоқпиёз, помидор экади. Эрта экиб, эрта сотишга ҳаракат қилади. Томорқадан чиққан маҳсулотларни асосан Ангрен, Олмалиқ бозорларида сотамиз. Ўзбекнинг нимаси кўп — тўйи, иморат қуриши. Бундай юмушларни деҳқончиликдан келган даромад эвазига битказамиз. Қишлоғимизга ҳали газ етиб келмаган. Ҳар йили 200—300 сўмга бир машинадан кўмир оламиз. Бу айрим оилаларга оғирлик қилади. Лекин noилож, бола-чақанинг ризқ-насибасидан қийиб бўлса-да, кўмир олиш керак. Бусиз қишдан чиқиш қийин. Нимасини гапираман, бу гап мен учун ҳам, сиз учун ҳам янгилик эмас. Хўроз ҳамма ерда бир хил қичқиради, ахир.

— 1991 йилда 400 ўринли боғча қурилиши режалаштирилган,— деди Муродали қишлоғида ҳамроҳлик қилган ёрдамчи иқтисодчи Шамсуддин Ғиёсов.— Нархи 1 млн. 700 минг сўм экан, «холос». Бу биз учун арзонми ёки қиммат? Таққослаш учун хўжалигимизнинг бир йиллик даромадини келтириш керак бўлади. Умумий экин майдони 2893 гектар бўлиб, шундан 20 гектари бу йил одамларга томорқа тариқасида берилади. 1990 йилда пахта, пилла, боғдан олинган соф фойда 1 млн. 636 минг сўмни ташкил этди. Рақамлардан кўриниб турибдики, боғча қурилиши учун хўжаликнинг бир йиллик даромади камлик қиларкан. 400 ўринли хашаматли боғча қурилиши колхозчилар кўнглига унчалик ўтиришмаяпти. Чунки хўжалик беш-олтита қишлоқдан иборат. Оралиқ масофа анча йироқ, кейин, янги боғчанинг нархи жуда қиммат. Шунинг ўрнига ҳар бир қишлоқда ихчамроқ, кам чиқимли боғча қурилса, ҳар томонлама қулай бўлади. Болаларни боғчага олиб бориш ва олиб келиш учун транспорт ажратишга ҳам зарурат қолмайди. Одамларимизнинг фикри шундай. Уларнинг гапида жон бор. Ҳамёндаги пулни ўйлаб сарфламасак, ҳисобдан адашиб кетамиз чоғи.

Муродали қишлоғи водопроводлаштирилган. Аҳоли шу кунгача тоза сув ичиб келди. Кейинги пайтда Олмалиқ кимё заводининг заҳарли оқаваси водопровод сувининг юзасида қалқиб, пайдо бўлиб қолмоқда. Сувни фақат қайнатиб ичиш мумкин бўляпти. Шундай бўлса-да бу ҳол ҳали кўпчиликни жиддий ташвишга солмаяпти. Заводнинг заҳарли оқаваси йўли ўзгартирилмаса ёки тўсиқ қўйилмаса, бу ҳол келажакда нафақат муродалиликлар, атрофдаги йирик хўжаликлар учун ҳам жиддий экологик муаммога айланиши мумкин.

Муродали қишлоғининг муаммоларини сарлавҳага олиб чиқдим. Айтиб ўтилган фикрлар, дуч келинган камчиликлар биргина шу қишлоққа хос эмаслиги ҳаммага аён. Рустам ака айтганидек, хўроз ҳамма ерда бир хил қичқиради. Аммо, бу қичқириқ руҳимизни, онгимизни, ақлимизни карахтликдан халос этиши керак.

Ҳусан СУЛАЙМОНОВ.

ТАЪЗИМ СЕНГА

Келинг, дўстлар, Наврўз сайлига,
Баҳор қизнинг кўргани ҳуснин.
Гул-гиёҳлар сочилди қирга,
Шамол тўкди ялпизлар исин.
Қуёш тафти ўзгача букун,
Тўрғай қушлар сайрар далада,
Сойдек оқиб, юртдошлар учун,
Бахт келади Наврўз паллада.
Кексаларнинг қўлида ялпиз
Кўзларига суртар: «Омонлик...»
Юрт боғида рақс этар Наврўз,
Халқим, асло кўрма ёмонлик!
Бир томонда йигитлар-қизлар,
Шеър-қўшиқлар чиқар авжига,
Кимдир улоқ-пойгада ўзар,
«Ҳа, ол!» деган туғён мавжида...
Турналарнинг келар овози,
Эшитилар шодон қийқириқ,

Оппоқ булут қанотин ёзди,
Шамол каби учди оқ тўриқ.
Қандай гўзал, қандай соз ўлка,
Қандай гўзал ўрик гуллари!
Гул-чечаклар поёндоз ўлка,
Баҳор қизнинг ўпдим қўлларин.
Бинафшалар тўп-тўп бўлишиб
Қизлар каби қуришар давра,
Тупроқ бағри турар тўлишиб,
Келинчакдай нозланиб дала...
Таъзим сенга, Наврўзи олам.
Тўкин нурлар, гулларинг учун.
Меҳнат — шараф, севмоқ — бахт
бўлган,
Дала, боғлар, қирларинг учун
Таъзим сенга, Наврўзи олам!

Шуҳрат УМАРОВ.

БАРГ ЁЗГАН УМИДЛАР

Айни кунларда далада деҳқон хонадонида бўлганингизда сезгандирсиз, Наврўз қадами одамларга ўзгача руҳ, таърифлаш қийин бўлган алоҳида хушкайфият улашиб чиқаётгандек. Чиндан ҳам шундайдир. Кўкламни, Наврўз байрамини ниҳоятда интиқлик билан кутган меҳнаткашлар уни зўр уюшқоқлик, тантана, шоду ҳуррамлик билан нишонлаш учун астойдил шайланмоқдалар.

Буни Тошкент районида бўлганимизда ҳам яққол ҳис этдик.

— Аслини олганда, — дейди байрамни ўтказиш ташкилий қўмитасининг аъзоси, район партия қўмитасининг котиби Ҳалима Сайдалиева, — Наврўз бошланганига анча бўлди. Биз ишлаб чиққан ва қатъий қилиб қўйилган тадбирий чораларда эса Наврўз байрамини ҳар йилдагидан ҳам мазмунли, оммавий, завқли қилиб ўтказиш кўзда тутилмоқда.

Яхши биламиз. Наврўз оилада, хонадондан бошланиб маҳаллага, ундан сўнг ташкилот, корхона, муассасага ва ниҳоят бутун районга кўчади. Маҳалла эса инсоннинг камолотида алоҳида ўрин эгаллайди. Ҳар кимнинг хулқи, одоби, обрў-эътиборига энг аввало маҳаллада ўзини қандай тутишига қараб баҳо берилади. Шунинг учун ҳам маҳалла — ота-онанг деб бежиз айтмайдилар. Биз Наврўзни, айниқса, маҳаллаларда уюшқоқлик билан ташкил этишга жиддий эътибор бераётганимизнинг боиси ҳам шунда. Етмиш иккита маҳалланинг ҳар бирида Наврўз ўзига хос тартибда ўтказилади.

Шуни айтиш керакки, Калинин қишлоқ Шўроси ҳудудидаги Охунбобоев номли, Навоий номли, Келес шаҳридаги Ўзбекистон маҳаллалари катта тажриба тўплашган. Уларнинг дастурхон безаш, бу дастурхонни миллий таомлар билан бойитиш, онахонлар, отахонларнинг ҳурматини ўрнига қўйиш, энг яхши урф-одатларимиз, миллий анъаналаримизни амалда намойиш этиб кўрсатиш соҳасидаги тажрибалари бошқа маҳаллалар ўртасида ҳам кенг ёйилди. Наврўзни тажрибакорларнинг ўзлари бошлаб бердилар. Хусусан, 14 март куни Иттифоқ маҳалласида бўлиб ўтган тантаналар жамоатчиликда катта таассурот қолдирди.

• Тошкент райони •

Наврўзнинг ажойиб хусусияти шундаки, бу байрамда ҳар қандай гина- кудуратлар унутилади. Узоқ вақтдан буён бир-бирлари билан кўришолмай юрган қариндош-уруғлар, дўст-биродарлар ҳам бир-бирлари билан топишадилар. Энг муҳими, бу байрамда ногиронлар, боқувчисидан ажралганлар, бева-бечораларга меҳр-шафқат кўрсатилади. Ҳисоблаб чиқишди. Районда 200 га яқин ногирон бор экан. Улар Наврўз куни райондаги «Шодлик» ресторанига таклиф қилиниб, бир пиёла чой устида суҳбат қурилади. Табрик қилинади, ҳол-аҳвол сўралади. Сўнгра ҳар бирига совға берилади. Келолмай қолганларга эса совғалар уйига элтиб берилади. Бу соҳада Келес шаҳар Шўроси амалга оширган тадбирлар ҳам ибратлидир. Хайрия фондига йиғилган маблағнинг маълум бир қисмига қимматбаҳо совғалар олинди. Кўпчилик бўлиб, бу совғаларни кимга бериш маслаҳатлашилди. Наврўз куни уйма-уй тарқатилади, илиқ сўзлар айтилиб, кўнгиллари кўтарилади. Бундан ташқари шаҳар Шўроси марказий хайрия жамғармасига ҳам маблағ ўтказди.

Наврўз байрами арафасида Киров қишлоқ Шўроси фуқаролари хурсандчилигига яна бир хурсандчилик қўшилади, деб ўйлаймиз. Бу ерда миллий услубда қурилган ва барча қулайликлари бор бўлган чойхона фойдаланишга топширилади. Халқимизга маданий, маърифий сабоқ берувчи масканлар сони яна биттага ортади.

Районда чиқадиган «Шонли меҳнат» газетаси журналистлари ҳам Наврўзга тайёргарлик ва уни ўтказишни акс эттиришга янгича ёндошмоқдалар. Байрам куни чиқадиган газетанинг қўшма сони қўшни Қозоғистон Сариоғоч райони меҳнаткашлари билан ҳамкорликка бағишланади.

Наврўз тантаналари, албатта, сумалаксиз, ҳалимсиз ўтмайди. Бундай тотли таомлар ҳар бир маҳаллада, ҳар бир ташкилотда тайёрланади ва халққа улашилади. Катта қозонларда ош дамлаб сузилади. Ҳаваскорларгина эмас, жумҳуриятимизнинг танқли санъаткорлари ҳам ташриф буюрадилар. Хусусан, бу йил ҳам районнинг фуқаролари ҳисобланган, эл назари тушган санъаткорлар — Нуриддин Ҳамроқулов, Маҳмуджон Азимовлар янги концерт номерлари билан деҳқонларни хурсанд қиладилар.

Ҳеч шубҳасиз, Наврўз дала ва ферма меҳнаткашларини янги, улкан яратувчилик ишларига чорлайди. Уларнинг қалбидаги умид куртаклари барг ёзади.

Н. РИХСИЕВ.

• Ўрта Чирчиқ

Анъанавий байрамимиз Наврўзни интиқлик билан кутмоқдамиз. Жойларда унга муносиб ҳозирлик кўрилмоқда. Шу жумладан Ўрта Чирчиқ районида ҳам. Мухбиримиз халқ депутатлари район Кенгаши ижроия қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари, Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш қўмитаси раиси Ҳамид Норқуловдан бу ҳақда сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Наврўзни ўтказиш ҳақидаги Президент Фармони чиқиши биланоқ тайёргарлик ишларини бошлаб юбордик. Шу мақсадда 14 кишидан иборат ташкилий қўмита туздик. Қўмита аъзоларининг ҳар бирига аниқ вазифа юклатилди. Байрам кунлари аҳолини озиқ-овқат, транспорт, газ, сув, электр қуввати ва бошқа зарур нарсалар билан таъминлаш шулар жумласига киради. Ҳозирги кунда тез-тез йиғилишиб, қўмита аъзоларининг қандай ишларни амалга оширганликлари ҳақидаги ҳисоботини тинглаб турибмиз. Ўзингизга маълум, Наврўз тарихан ва табиатан халқ байрами. Унда турли миллий урф-одатлар, халқ санъати, ҳунари ўз ифодасини топган, акс этган. Тарихий ва жуғрофий жараёнга мос равишда табиий кечган. Шунга кўра бу тадбирни халқнинг хоҳиш-иродасига кўра улар танлаган жойда, масалан, сойликларда, қир-адирларда ўтказишни ҳам мўлжаллаб турибмиз. Баҳорнинг илк неъмати, Наврўз нишонаси сифатида ҳамма жойда сумалак, кўкатлардан сомсалар пиширишни йўлга қўймоқчимиз. Беш-олтита хўжаликда қадимий ўйинларимиздан ҳисобланган улоқни ўтказиш мўлжалимиз бор. Қўмита аъзолари яна бир нарсани ҳисобга олдилар. Районимиз аҳолиси кўп миллатли ҳисобланади. 30 дан ортиқ миллат вакили истиқомат қилади. Корейс, рус, қозоқ ва бошқа миллатга мансуб бўлган биродарларимиз ҳам байрамда иштирок этадилар. Санъатини, маданий анъаналарини, миллий таомларини намойиш этадилар.

ДЎСТЛИК БАЙРАМИГА АЙЛАНАДИ

Районимиздаги меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармасига 1990 йилда 42 минг сўм йиғилган эди. Байрам муносабати билан бу жамғармага яна 10 минг сўм ўтказилади. Ўтган йилларда ижроия қўмита қошида «Инсонга ғамхўрлик дастури ишлаб чиқилган бўлиб, район ҳудудидаги қаровсиз қарияларга, иқтисодий аҳволи но[...], оила[...]га моддий ва маънавий ёрдам бериб келяпти. Байрам арафасида ана шундай кишилар, оилалар йўқланади, ҳолидан хабар олинади, совға-салом берилади. Ёлғиз қарияларни ноҳия марказидаги ошхонага таклиф қилиб, Наврўз билан қутлаймиз, кўнгилларини кўтаришга ҳаракат қиламиз. Байрам муносабати билан маҳаллаларда, кўчаларда тозалик ва ободончилик ишларини амалга оширмоқдамиз. 1990 йил районимизда 120 гектар майдонда боғ барпо этилди. Бу йил 10 минг туп мевали дарахт кўчати ўтказишни режалаштирганмиз. Бир сўз билан айтганда Наврўз кўнгилдагидек ўтиши учун қўлимиздан келадиган барча шароитни яратишга ҳаракат қиламиз. Бу йилги Наврўзга ўзгача тус бермоқчимиз. Унда районимиздаги барча миллат кишилари иштирок этадилар. Баҳор айёми байрамида янграйдиган куй ва қўшиқлар, рақслар дастурида ҳам ана шу йўналиш ўз ифодасини топади.

ҲУТ КЕТИБ, КЕЛДИ ҲАМАЛ...

Ҳут кетиб, келди ҳамал — Наврўзи оламдир букун,
Майсалар қилди амал, Наврўзи оламдир букун.

Бободеҳқон даласига завқ билан отлангуси,
Энди келди унга гал, Наврўзи оламдир букун.

Боғ-роғлар уйғониб, куртак ёзиш орзусида,
Боғбон йўлига маҳтал, Наврўзи оламдир букун.

Кеча-кундуз тенг бўлиб, уруғ [...]пишга келд[...] гал,
Мўл ҳосилга қўй тамал, Наврўзи оламдир букун.

Ястаниб ётган сўлим ер уйғониб уйқусидан
Бошла дер ишни жадал, Наврўзи оламдир букун.

Мўл ҳосилнинг асоси навбаҳордан бошланур,
Энди қор ҳам бермас ҳалал, Наврўзи оламдир букун.

Ҳур замондан шод бўлиб сурсак байрам гаштини,
Дўсти ошнолар тугал, Наврўзи оламдир букун.

Аҳмаджон ЭРГАШЕВ.

ХАЙРИЯ ТЕЛЕКЎРСАТУВЛАРИ

● НАВРЎЗ анъаналари кўплаб маҳаллаю қишлоқларда аллақачоноқ бошлаб юборилган. Шу муносабат билан 21 мартда ўтказиладиган Наврўз хайрия узлуксиз телекўрсатувларининг ижодкорлари ҳам ишга киришиб кетдилар. Суратчаш А. Самадов тасвирга туширган лавҳаларда муаллиф ва бошловчи Д. Ёқубов, режиссёр Т. Маҳкамова, оператор Ф. Одилов, санъаткор Р. Исломовларнинг халқ сайлидаги иш жараёнлари акс эттирилган.

ҚЎШАЛОҚ ШОДИЁНА

• Калинин райони •

КАЛИНИН районидаги Ҳусан Абдуллаев номли 22-ўрта мактабда Наврўз байрамига бағишланган шодиёналар бўлиб ўтди.

Очиқ майдон — мактаб ўйингоҳи узоқ-яқиндан келган меҳмонлар, ота-оналар, ўқитувчи-ю ўқувчилар билан тўлган. Баҳорий маросим қадимги анъаналар — кўчат экиш, варрак учириш билан бошланди. Ота-боболардан қолган қадимий қумғон, кашкил, кўза, хумча каби рўзғор буюмлари намойиш этилди. Карнай-сурнай, ноғораю доира садолари остида ҳар бир синф ўзи тайёрлаган баҳор неъматлари бўлмиш кўк сомса, лочира, сумалак ва турли ширинликлар билан безатилган дастурхон атрофига йиғилишди. Дошқозонларда палов дамланиб, сумалак қайнамоқда. Ҳар бир синф ўқувчилари ўзлари тайёрлаган деворий рўзнома, альбомлар билан бирга ўз санъат маҳоратларини аждодларга хос тарзда намоён этдилар.

**«Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Баҳор куни ёр-ёр...
Оқ гул билан қизил гул —
Наврўз тўйи ёр-ёр», —**

деб қўшиқ бошлади ўнинчи синф қизлари О. Сотиболдиева, Х. Нурматова, Ф. Ғафурова, қолганлар жўр бўлишди.

11-синф ўқувчи қизлари А. Алибоева (келин), С. Этамбердиева, З. Қодирова йиғилганларга ўзбекона келинсалом удумини намойиш қилдилар:

**«Ассалому алайкум,
келин салом...
Эрта туриб, кеч ётган,
Қўй-қўзисини сотган
Қайнотасига бир салом.
Меҳридан боғ яратган,
Тилидан бол таратган
Қайнонасига бир салом...»**

Шодиёна файзига файз қўшган «Парвоз» қўшиқ ва рақс ўқувчилар дастаси ижрочилари И. Халилова, У. Халилова, У. Султонова маҳоратларига йиғилганлар таҳсинлар айтишди.

Меҳмонлардан шоир А. Абдураззоқ, Ф. Усмонова, З. Этамбердиева табрик сўзлаб, ўз шеърларидан ўқидилар.

Арқон тортиш, миллий кураш, тош кўтариш каби спорт ўйинлари, беллашувлар ўтказилди.

Ушбу шодиёна ташкилотчиларидан тил ва адабиёт муаллими Фаҳриддин Азимов билан қисқача суҳбатлашдим.

— Биласизми, — деб гап бошлади суҳбатдошим, — ҳозирги миллий ўзлигимизни таниётган бир даврда мактабимизда анчагина ибратли тадбирларни амалга оширдик. Аввало бу йил мактабимизга собиқ ўқувчимиз, марҳум байналмилал жангчи, Қизил Юлдуз нишони соҳиби Ҳусан Абдуллаев номини бердик. (Мактаб аввал Гагарин номида эди). Наврўз тантаналарини авваллари бўлгани каби ёпиқ хона, спорт бўлмасида эмас, очиқ майдонда табиат билан ёнма-ён ўтказилишининг ўзи ҳам ёшлар тарбиясига ижобий таъсир этади. Одамлар ўзларини янада эркинроқ ҳис қиладилар.

* * *

МАКТАБГА ёнма-ён Навоий номли жамоа хўжалиги бошқаруви жойлашган. Бу ерда ҳам Наврўзга бағишланган тантаналар ўтказилмоқда. «Ёр-ёр» айтган аёллар келинсалом удумига келмоқдалар. Келинчаклар қиёфасида Наврўзни кўргандек бўлдим. Келинчаклар устидан сочқи сочилмоқда.

Бир томонда улоқ — кўпкари манзараси, бир ёнда қўй-ҳамал етаклаганлар.

Навоий номли жамоа хўжалиги бош агрономи Ф. Абулқосимов билан суҳбатлашиб қолдим.

— Ҳа, — дейди у киши, — Наврўз бу — баҳор, меҳнат, меҳр-шафқат айёми — боболардан мерос анъана. Бизнинг хўжаликда ҳам бундай удумга амал қилинмоқда. Наврўз арафасида 27 та кам даромадли оилаларга 100 сўмдан пул бердик, 23 нафар қарияларимизга гўшт улашдик.

Мен бу қўш тантанадан қайтар эканман, ҳазрат Навоийнинг мисралари хаёлимдан ўтди:

**Баҳор эрдию гул
арусиға зеб,
Арусона булбулға
андин фиреб.
Гулу сабза айёмида
бўлди тўй,
Бўлур гулшан ойин ила
шаҳру кўй.
Аёқчи, кетур жомни
лаб—балаб,
Ки тўй ўлди айёми
айшу тараб,
Ки бу сур эрур
оламафрўз ҳам,
Хусусан эрур фасли
Наврўз ҳам!»**

Д. САИДОВ.

СУРАТЛАРДА: қўшалоқ шодиёна лавҳалари.

Суратчаш: Даврон АҲМАД.

• МУШОИРА-91 •

БАҲОР КЕЛДИ...

Ариқларда шилдир-шилдир сув бўлиб,
Юракларда роҳатбахш ғулув бўлиб,
Ўн саккиз ёш қиз бўлиб — сулув бўлиб,
Баҳор келди, дўстларим, баҳор!

Қир-адирга майса гилам тўшай деб,
Юрт ҳуснига минг бор ҳусн қўшай деб,
Яратишнинг ишқида мен жўшай деб,
Баҳор келди, дўстларим, баҳор!

Намхуш шамол, шарқираган сой ўша,
Сой юзида балққан кумуш ой ўша,
Малоҳат-у чиройга хўб бой ўша,
Баҳор келди, дўстларим, баҳор!

Боғу-роғда гул-у, мажнунтол бўлиб,
Беғубор-у ҳамда безавол бўлиб,
Илк бор қалбда ажиб сирли ҳол бўлиб,
Баҳор келди, дўстларим, баҳор!

ОЛҚИШ

Баҳор майсаларин тўшаб йўлига,
Этар теграсини ям-яшил, зариф.
Яна гулқайчисин олиб қўлига
Боғбон боғ оралар енгин шимариб.

Бутар бутоқларни, кўтарар токин,
Ишқомин ишқида парвона бугун.
Дилда эзгу орзу чарх урар ёки
Қулф уриб яшнаса боғлари гулгун.

Одамлар олқишин олиш — катта бахт.
Шу ниятда шитоб ток тарар боғбон.
Унинг чун шарт эмас олтин тожу тахт,
Биргина раҳматдан яшарар боғбон.

Истиқбол ишқида сархушу сармаст,
Ниҳол ўтқазишни қўймайди асло.
Ўйлар оғушида ишларкан чапдаст,
Боғин жамолига тўймайди асло.

«Жаннатга алишмам боғимни зинҳор,
«Жаннатмакон» этгум, шундай қўйгум от,
Ташаккўр айтсалар кўриб
дўсту ёр,
Бундан ҳам зиёдроқ борми мукофот?!»

НАВРЎЗИМ

Хуш келибсан, марҳабо, жонга-жон Наврўзимиз,
Диллар аро куй, наво, жонга-жон Наврўзимиз.

Қулф урса боғу роғлар, қалб туғёнга келмасму?
Қайта қуриш, ошкора бу даврон, Наврўзимиз.

Унутилмас бўлгани қанча кўнгиллар вайрон,
Қанча диллар хаста-ю паришон, Наврўзимиз.

Сени бадном, маън этди у нобакор масъуллар,
Боз қайтганинг рост бўлсин, жонажон Наврўзимиз.

Гулшанга берур оро гул-у лоланг беҳисоб,
Сумалагинг ҳар танга жон, дармон, Наврўзимиз.

Келин мисол яшариб, яшнатиб еру кўкни,
Кел, сенинг-ла кўнглимиз осмон, Наврўзимиз.

Айру тушмасмиз асло, ҳур яшармиз Музаффар,
Мангу биргамиз энди, сен ишон, Наврўзимиз.

РИСОЛАДАГИ ОДАМ

Шуҳрат ҚОСИМОВга

Қай чеҳрада тундлик сезса сарбасар,
Даврага қувноқлик олиб кирар у.
Гурунг-у аския бошланса агар
Бўш келмас, кўпинча ғолиб келар у.

Дўстин қайғусини эшитса ногоҳ,
Қанот боғлаб учар унинг қошига,
Қалбан бўлиб дардкаш, ҳолидан огоҳ,
Нажот чоғлаб учар унинг қошига.

Хасталик хавф солар гоҳо ўзига.
Дардини яширса истмаси ошкор.
Хаёли кетади ўғил-қизига,
Ҳали ўйлаш керак, кенжа ўғли бор...

Ташвиш ҳам, қувонч ҳам у билан бирга,
Шу зайл олтмишни уриб қўйибди.
Сочига тушмади қиров ҳам бирдан
Ва лекин ҳаётдан деманг тўйибди.

Бола-чақа бисёр, набира бисёр,
Улар ардоғида юрар дамодам,
Танҳо рафиқаси — содиқ ёри бор,
Рисоладагидек яшар бу одам!

Музаффар ТУРОБОВ.

Ойнаи жаҳонда

КЎРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

Душанба *

18 МАРТ

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Бир том остида». Мультфильм.
18.20 «Санъат ғунчалари». Глиэр номидаги жумҳурият мусиқа мактаби ўқувчиларининг концерти.
18.50 «Жамоат ташкилотларида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Тижорат хабарлари.
19.50 «Суянчим — шеърият». Шокир Ҳакимий.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг Д. Зокиров номидаги халқ чолғу оркестри ижросида концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Олтин бешик». Қашқадарё вилоятига бағишланади.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.00 «Спринт» (рус тилида).
20.15 Қримтатар куйларидан концерт.
20.55 «Миришкорлар».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Душанба оқшомида». Бадиий-публицистик видеоканал.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
9.45 «Кўҳна Арбат эртаклари». Бадиий фильм («Мосфильм»).
11.30 Футбол шарҳи.
12.00 «Бир музей тарихи».
12.30 «ТСН».
12.45 Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. Кўргазмали чиқишлар. Германиядан кўрсатилади.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Қизиқувчилар олами».
16.00 Қисқа метражли телевизион бадиий фильмлар: «Кутиш» («Мосфильм»), «Рояль ва домино учун этюд» («Экран»).
16.50 Болалар соати (француз тили дарси билан).
17.50 «Прометей». А. Скрябин мусиқасига яратилган фильм-балет («Грузия-телефильм»).
18.15 «Бозор томон боряпмиз». 1-кўрсатув. «Товарлар, хизмат кўрсатиш ва нарх-наво ҳақида». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради.
19.00 «ТСН».
19.15 Мультфильм.
19.25 «Ер — она масканимиз». Фотоконкурс.
19.30 Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. Кўргазмали чиқишлар. Германиядан кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.15 «Қадрдон осмоннинг азиз нури».
23.45 «Сизга куйлаб бераман». Киевда бўлиб ўтган муаллифлик қўшиқлари III Бутуниттифоқ фестивали.
01.00 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

Тунги телевидение

01.20 «Икковлон йўлда». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).

● МТ II

8.00 «Ишбилармон кишининг тонги».
9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Гюстав Курбе». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Физика. 10-синф. Плазманинг ишчи касблари.
10.05 Итальян тили.
11.05 «Онам, дадам ва мен».
11.35, 12.35 Астрономия. 11-синф. Юлдузлар.
12.05 «Бурда моден» таклиф этади...».

*

13.05 «Бемор». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
15.05 «Планета». Халқаро программа.

* * *

17.30 Футбол шарҳи.
18.00 «Баҳорнинг беш дақиқаси».
18.15 Сувга сакраш. СССР, АҚШ, ХХР, Германия терма командалари матчи. «Олимпия» спорт комплексининг сув ҳавзасидан кўрсатилади.
19.00 Педагогика ҳамма учун.
19.55 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Буюк уфаликнинг номида». М. Нестеров номли Бошқирд Давлат музейи ҳақида (Уфа).
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 «Барчанинг иши». Уй-жой-коммунал хўжалиги.
21.15 «Ялта-91».
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Телевизион мусиқий абонемент».
22.55 «Мулоҳаза учун вақт». Телевизион бадиий фильм (Одесса киностудияси).
24.00 «Зиёратчилар». Ҳужжатли фильм.

Сешанба *

19 МАРТ

● ЎзТВ I

9.00 «Жар ёқасидан репортаж». Телефильм.
9.50 «Ўсмирлар коинотда». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
11.05 «Муҳофаза».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Қирол ва қовунлар», «Чархпалак». Мультфильмлар.
18.25 «Наврўз гуллари». Тошкент шаҳар болалар боғчаларида тарбияланувчиларнинг чиқиши.
18.55 «Насим Ҳошимов». Фильм-концерт премьераси («Ўзбектелефильм»).
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Тижорат хабарлари.
19.50 «Йиллар армони». Абдулла Орипов.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Наврўз тароналари». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Спортлото».
22.20 «Оила».
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Учрашув».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Учрашув» кўрсатувининг давоми.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Буи чуи мулиен». Адабий-мусиқий кўрсатув.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Долзарб репортаж.
9.45 «Оҳ, бу даҳшатли телевизор». Телевизион бадиий фильм.
11.20 Болалар соати (француз тили дарси билан).
12.20 «Юрак тўлиб тошди». Телевизион ҳужжатли фильм.
12.30 «ТСН».
12.45 «Қадрдон осмоннинг азиз нури».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Темир ўйинлар». Телевизион бадиий фильм («Беларусьфильм»).
16.55 «Ердаги космос кимга керак?».
17.15 «Болалар мусиқий клуби».
18.00 «Генералнинг юлдузли онлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Франциянинг машҳур арбоби Шарл де Голл ҳақида («Союзтелефильм»).
19.00 «ТСН».
19.15 Шеърият лаҳзалари.
19.20 «Дард ва умид». Миллатлараро муаммолар ҳақида телевизион очерк.
20.05 «Оҳ, бу даҳшатли телевизор». Телевизион бадиий фильм премьераси («Грузия-фильм»).
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
23.00 Эстрада вернисажи.
23.50 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.
00.10 Хоккей. СССР чемпионати. «Спартак» — МАСК.

Тунги телевидение

02.35 «Қиз ва денгиз». Телевизион бадиий фильм («Укртелефильм»).
03.45 «Делегатская кўчасидаги музей».

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Мусаввир Александр Иванов». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Физика. 11-синф. Алоқанинг замонавий воситалари.
10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Жўғрофия. 7-синф. Шимолий муз океани.
12.05 «Здоровье».

*

13.05 «Мулоҳаза учун вақт». Телевизион бадиий фильм.
14.10 «Телевизион мусиқий абонемент».
14.50 «Баҳорнинг беш дақиқаси».
15.05 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Буюк уфаликнинг номида». М. Нестеров номли Бошқирд Давлат музейи ҳақида (Уфа).
15.40 Ритмик гимнастика.

* * *

17.30 К. Зидаров. «Подшо марҳамати». М. Горький номли ССР Иттифоқи Москва Бадиий академик театрининг фильм-спектакли.
18.50 Мультфильм.
19.00 Экология. Жамият. Инсон.
20.15 Кичик концерт.
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 «Бизнинг муаммоларимиз. Жон Кристал нигоҳи билан».
21.00 Ритмик гимнастика.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Хотиним, болаларим». Телевизион бадиий фильм («Озарбайжонфильм»).
23.20 Симфоник оркестр чалади.

Чоршанба *

20 МАРТ

● ЎзТВ I

9.00 «Маэстро, ёдингиздами». Фильм-концерт.
9.30 «Марҳабо, Наврўз!». Кинопрограмма.
10.30 «Оляга аталган гуллар». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Ўрмон эртаклари». Мультфильм.
18.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Ассалом, Наврўз!».
18.50 «Тилимиз равнақи йўлида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ёшлик оқшоми».
20.30 «Ахборот».
20.50 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий ва мусиқа».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Йиллар, фильмлар, муаммолар». СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, кинорежиссёр Малик Қаюмов билан учрашув.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Дўстлик экрани».
20.00 «Пульс». Хабарлар (рус тилида).
20.10 «Севишганлар». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Таронахои мардуми». Мусиқий кўрсатув.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Ишчан чопар.
9.45 «Қушлар ўзи кимлар?». Мультфильм.
10.05 Хоккей. СССР чемпионати. «Спартак» — МАСК. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан кўрсатилади.
12.30 «ТСН».
12.45 Профессионаллар ўртасида бокс бўйича жаҳон чемпионати. Ўта оғир вазнлилар. Майк Тайсоннинг (АҚШ) Донованан Руддок (Канада) билан учрашуви. АҚШдан кўрсатилади.
13.45 «Билса ҳазил, билмаса чин». Киноконцерт.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Михайло Ломоносов». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-фильм («Мосфильм»).
17.00 «Мусиқий хазина». П. И. Чайковский. Симфоник оркестр учун 3-сюита.
17.40 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.40 «Қайта қуриш. Бу Японияда қандай бўлган?». 2-кўрсатув.
19.25 «ТСН».
19.40 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Оқ қарғалар». Телевизион бадиий фильм («Экран»).
21.30 «Время».
22.15 «Киришга рухсат беринг...». «Московский комсомолец» рўзномаси «Овозли йўлка» танлови совриндорларининг концерти.
23.20 Профессионаллар ўртасида бокс бўйича жаҳон чемпионати. Ўта оғир вазнлилар. Майк Тайсоннинг (АҚШ) Донованан Руддок (Канада) билан учрашуви. АҚШдан кўрсатилади.
00.20 Футбол. УЕФА кубоги. 1/4 финал. «Торпедо» (Москва) — «Брондбю» (Дания). «Торпедо» стадионидан кўрсатилади.

Тунги телевидение

02.25 «Ярмаркадан сўнг». Телевизион бадиий фильм («Беларусьфильм»).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Волошин акварелллари». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Физика. 9-синф. Тебраниш. Тўлқинлар. Товуш.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.40 Физика. 7-синф. Қувват ва иш.
12.05 «Адам Смит бойлиги дунёси».

*

13.10 «Хотиним, болаларим». Телевизион бадиий фильм.
14.20 «Объектив». Ҳаваскорлик фильмлари Бутунроссия фестивали.

* * *

17.30 «Каринэ». Телевизион спектакль премьераси. Т. Чухаджяннинг шу номли операси мотивлари асосида. Еревандан кўрсатилади.
19.30 Калуга шаҳар «Калинка» ансамбли ижро этади.
19.45 «Азизим Валега...». Ёзувчи В. Некрасов ҳақида.
20.10 Коллаж.
20.15 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 «Ирма Худякованинг йил фасллари». Улан-Удэдан кўрсатилади.
21.20 «Олға, «Аргамак». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ҳаваскор югурувчилар клуби ҳақида (Қозон).
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**
23.15 Союзлар уйининг Колонна залида Мурад Кажлаевнинг муаллифлик кечаси.

Пайшанба *

21 МАРТ

АССАЛОМ, НАВРУЗИ ОЛАМ!

● ЎзТВ I

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «НАВРУЗ» УЗЛУКСИЗ ХАЙРИЯ КУРСАТУВЛАРИ ЭРТАЛАБ СОАТ 9.00 ДАН 22 МАРТ СОАТ 12.00 ГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ

Уйғонди эзгулик ишқида дилим,
Уйғонди яшармоқ истаган диёр.
Уйғонди саховат қилгувчи элим.
Уйғонди Наврўзни қилиб ихтиёр
Ўлкам боғларида гуллайвер бодом...

Узлуксиз телекўрсатув ижодкорлари инсонни бодомга қиёслашади. Уни севишга, ардоқлашга ва авайлаб асрашга чақирадилар. Зеро, дунёдаги бор ноз-неъматлар фақат инсон учун яратилганлигини таъкидлайдилар, ўзбек халқининг барча урф-одатлари, Наврўз анъаналари инсонни эъзозлашга, она табиатни севишга, ўзаро муносабатларда самимийликка, ҳамжиҳатликка, тинчликка даъват этади.

Наврўзда кун билан тун тенглашади. Шу тариқа одамлар ҳам бир-бирларига тенглашадилар. Ёшлар қарияларни йўқлаб борадилар, барча беморлар ҳолидан хабар оладилар. Бир-бирларига совға улашадилар. Олис сафардаги кишилар ҳам, ҳовли саҳнига чиқолмай бемор қолган одамлар ҳам, ўз ўйин-кулгилари билан оламни тўлдираётганлар ҳам Наврўз таомларидан баҳраманд бўладилар. Сумалаклар қайнайди, ёшу яланг қувнайди, кўк сомсалар, ҳалимлар, ширинликлар тарқатилади.

Ўтган йили Наврўзда тўпланган маблағларингиз ночор кишилар уйига совға буюмлар бўлиб кириб боради.

Ўзбекистон юлдузлари хайрия концертлари берадилар. В. И. Ленин номидаги Бош майдондан биринчи маротаба Наврўз сайли тантаналари олиб кўрсатилади. Халқлар дўстлиги майдонидан Наврўз умумхалқ байрамининг байналмилал саҳифалари кўзга ташланади. Ўзбекистон бўйлаб хайрия поезди, автобуси ва велопойгаси ўтказилади.

Ойбек, М..аззам, Улмас ака каби ўтган йилл.. Наврўз фарзандларининг тақдирида юз берган ўзгаришларни кўрасиз.

Бу йил Наврўз узлуксиз кўрсатуви Навоий шаҳри табиатини асрашга, Қўқон, Шаҳрисабз, Самарқанд, Бухоро, Хива ёдгорликларининг аҳволига эътибор қаратилади. Одоб-ахлоқ, эътиқод ҳақида суҳбатлар берилади. Шунингдек, «Маърифатнома» кўрсатувининг махсус сонини эътиборингизга ҳавола этамиз.

Яна «Хаста диллар» суҳбатига қулоқ тутасиз. «Ялла»нинг Наврўз яллалари, ҳинд сеҳргарлари, «Оламга саёҳат», болалар ва этнографик дасталарининг чиқишлари дилингизни хушнуд этади.

Наврўз узлуксиз телевизион кўрсатувида Ўзбекистон ССР халқ артистлари Шерали Жўраев, Нуриддин Ҳамроқулов, Ғуломжон Ёқубов, Бобомурод Ҳамдамов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ортиқ Отажонов, тожикистонлик таниқли қизиқчи Ҳожибой Тожибоев каби сиз севган санъаткорлар ва таниқли шоирлар ўзларининг ранг-баранг, қизиқарли программаларини сизларга тақдим этадилар.

Умуман, Наврўз халқимизнинг энг муқаддас байрами сифатида одамлар ўртасида меҳр-мурувват, саломатлик, экин-тикин ишларининг бошланиши, ҳамжиҳатлик ва тинчлик байрами бўлиб, қалбларни қувонтиради.

Ана шу қувончларимиз умримизнинг охиригача бўлсин дея, ният билдириб, хаста дилларни, бемор кишиларимизни ҳам эслаб қўйсангиз, дилингизга тетиклик югуради. Хайрли ишингиздан ўзингиз ҳам мамнун бўласиз.

Ҳисобимиз 005700007 коди 73427. Тошкент шаҳар ижтимоий турар-жой банки.

● ЎзТВ II

19.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Гулу сурх». Душанбе телевидениесининг Наврўз байрамига бағишланган узлуксиз телекўрсатувлари.

КЎРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра...
9.45 Рус халқ қўшиқларини Т. Крошилина ижро этади.
10.00 Ёкут-Саха ССР Давлат рақс ансамблининг концерти.
10.50 Футбол. Европа чемпионларининг кубоги. 1/4 финал. «Реал» (Мадрид) — «Спартак» (Москва). Испаниядан кўрсатилади.
12.30 «ТСН».
12.45 Футбол. Кубок эгаларининг кубоги. 1/4 финал. «Барселона» (Испания) — «Динамо» (Киев). Испаниядан кўрсатилади.
14.25 Болалар учун фильм. «Қорлар йўлбарси» («Қозоқфильм»).
15.30 «ТСН».
15.50 «Михайло Ломоносов». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия.
17.05 «Чемпионлар билан биргаликда».
17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
17.50 Футбол. Европа чемпионларининг кубоги. 1/4 финал. «Реал» (Мадрид) — «Спартак» (Москва). Испаниядан кўрсатилади.
19.30 «ТСН».
19.45 Футбол. Кубок эгаларининг кубоги. 1/4 финал. «Барселона» (Испания) — «Динамо» (Киев). Испаниядан кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.15 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра...
22.30 «Пи» белгиси билан». Танаффус пайтида (23.30) — «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

Тунги телевидение

00.20 «Александр Вертинский: «Мен уйга қайтдим».
01.50 «Соатсоз ва товуқ». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. (А. Довженко номли киностудия).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Чюрленис олами». Телевизион ҳужжатли фильм.
9.35, 10.35 Умумий биология. 11-синф. Ирсиятнинг хромосом назарияси.
10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Адабиёт. 10-синф. Л. Н. Толстой. «Уруш ва тинчлик».
12.05 «ТелеЭКО» журнали.

*

13.05 Питер Брук. Москва учрашувлари.
14.05 Ритмик гимнастика.
14.35 «Ирма Худяковванинг йил фасллари».

* * *

17.30 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
18.15 «Рамазон». Татар куйлари фестивали.
19.30 «Лев Яшин». Телевизион ҳужжатли фильм.
19.55 Мультфильмлар.
20.10 Рус тароналари.
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 «Танишинг, АСКО».
21.00 «Канаданинг саломатлиги».
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**
23.15 «Тоғлар тутаяпти». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

Жума *

22 МАРТ

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Ау амаки», «Уй бекаси ва ажина». Мультфильмлар.
18.30 «Футбол майдонларида».
19.00 «Баҳодир». Фильм-концерт премьераси («Ўзбектелефильм»).
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Олий таълим янгиланиш йўлида».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Наврўз наволари». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Маҳаллада дув-дув гап». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Чумчуқвой», «Туғилган кун». Мультфильмлар.
19.25 «Ўтмиш ва бугун» (рус тилида).
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Мен ишчиман», «Аждодлар мероси». Ҳужжатли фильмлар.
20.40 «Чорраҳа». Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида (рус тилида).
21.20 Тижорат хабарлари.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Кошонаи Лайли».

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 «Оқ қарғалар». Телевизион бадиий фильм.
11.15 «Икки йиллик таътиллар». Мультфильм премьераси.
12.05 Б. Медведев куйлайди.
12.30 «ТСН».
12.45 Опера театри олами.
13.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Қизиқувчилар олами».
16.00 «Михайло Ломоносов». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-фильм. 3-серия.
17.10 «Онам, дадам ва мен».
17.40 «Икки йиллик таътиллар». Мультфильм премьераси.
18.30 «Мулоқот-анжуман».
19.00 «ВИД» программаси.
19.15 «ТСН».
19.30 Шеърият лаҳзалари.
19.35 «Гарольд Ллойд — учинчи даҳо». Бадиий-ҳужжатли фильм премьераси. Жаҳон киносининг машҳур комик артисти ҳақида. 1 ва 2-сериялар (Англия).
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» программаси.
01.15 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

Тунги телевидение

01.35 Бир актёр театри. А. Филиппенко. Совет эстрадаси кечаси.
02.50 «Соатсиз ва товуқ». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Ватан фарзанди». Телевизион ҳужжатли фильм.
9.45, 10.35 Теварак атроф билан танишиш. 2-синф. Сен билан дўстлашмоқчиман.
10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.55 Билимдонлар учун машқ.
11.40, 12.40 Жўғрофия. 6-синф. Об-ҳаво.
12.10 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

*

13.10 «Монмартр томи остида». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
15.30 «Рамазон». Татар куйлари фестивали.

* * *

17.30 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Яшаш шароити» (Мурманск).
17.55 «Голиблар».
18.55 Юрий Лоза куйлайди.
19.25 Коллаж.
19.30 О. Качанова қўшиқлари.
20.15 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 «Вертикаль». «Масловкадаги уй». Телевизион ҳужжатли фильм. Ҳайкалтарош Н. И. Нисс-Гольдман ҳақида.
21.15 Спорт ҳамма учун.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Тоғлар тутаяпти». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.25 «Янги учрашувлар». Фильм-концерт.
23.45 «Саёзлик». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Рига киностудияси).

Шанба *

23 МАРТ

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».
9.00 «Бугун ва айни пайтда». Кинопрограмма.
10.00 **Жумҳурият қишлоқ хўжалик ходимларининг қурултойидан репортаж.** В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройидан олиб кўрсатилади.
18.00 «Қанотсиз ғозча». Мультфильм.
18.15 Усмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Рақслар гулдастаси».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ҳафтанома».
21.30 Москва. «Время».
22.15 **Ўзбекистон санъат усталарининг жумҳурият қишлоқ хўжалик ходимлари қурултойи қатнашчилари учун концерти.** В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройидан ёзиб олинган.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Зулфия шеърлари асосида адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 «Шифо». Телеойнома.
10.35 «Кўҳна тоғлар афсонаси». Бадиий фильм.

* * *

18.10 Кўрсатувлар тартиби.
18.15 «Кўҳна тоғлар афсонаси». Бадиий фильм.
19.30 «Новости».
19.50 «Робита». Кўрсатувда Тожикистон ССР Меҳнат ва ишчи кадрларни тайёрлаш Давлат қўмитасининг раиси Ш. Зухуров иштирок этади.
20.30 «Ахбор».
20.50 «Дурдонахои «Шашмақом». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Б. Мукаев. «Шаби мурод». Телеспектакль.

● МТ I

Шанба, эрта саҳарлаб

7.00 «Россия тароналари» телерадио танловининг совриндори Н. Кригина куйлайди.
7.15 Мультфильмлар: «Шайба, шайба», «Ҳажвиялар».
7.45 Спорт ҳамма учун.
8.00 Ритмик гимнастика.
8.30 Тонгги дам олиш программаси.
9.00 «Здоровье».

*

9.30 «ТСН».
9.45 Режиссёр С. Самсонов фильмлари. «Ҳаётбахш ўлим». Вс. Вишневскийнинг шу номли пьесаси асосида («Мосфильм»).
11.40 «Тонг юлдузи».
12.40 «Шахматчининг кузи». Шахмат бўйича кўп карра жаҳон чемпиони, техника фанлари доктори М. М. Ботвинник ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
13.40 Мультфильмлар: «Билмасвой қандай қилиб яхши иш қилиб қўйди», «Қимматбаҳо бандероль».
14.05 Маданият ёдгорликларини асраш муаммоларига оид адабиёт ва санъат арбобларининг давра суҳбати.
15.10 «Сеҳргарлар мактаби». Ҳужжатли фильм премьераси.
15.30 «ТСН».
15.45 «Ер — она масканимиз». Фотоконкурс.
15.50 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув.
17.05 «Иллюзион аттракцион».
17.25 МТнинг олтин хазинасидан. «Клавдия Шульженко концерти».
18.30 «Халқаро панорама».
19.15 МТ экранида биринчи марта. «Авф этишни сўраб ёзилган номага шарҳлар». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
21.30 «Время».
22.15 «Муҳаббатнинг мангу қўшиғи» (кино киноси мухлисларига). Киноконцерт.
23.15 «Амстердамлик хоним». Телевизион бадиий фильм. «Деррик» туркумидан (Германия).

Тунги телевидение

00.15 «А» программаси. Роджер Уотерс. «Девор».
02.10 «Тўнғич ўғил». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Ленфильм»).

● МТ II

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.45 «Алдар Кўса қандай қилиб шерни алдади». Мультфильм.
8.55 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. «Бир қурилиш хроникаси далиллар ва монологларда». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Красноярск).
9.30 «ТВ Ти-ви ҳақида».
10.30 «Майдон».
11.30 «Беловодьега олиб борадиган сўқмоқ». Телевизион ҳужжатли фильм.
12.00 «Оила» телепрограммаси.
13.00 «Ҳамдўстлик» видеоканали. Қирғизистон телевидениесининг программаси таништирилади.
16.30 «Плюс ўн бир» видеоканали.
20.00 «Дарё ёқалаб». Мультфильм.
20.10 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 Енгил атлетика. Халқаро матч (лангарчўп билан сакраш). Донецкдан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Ҳарбий хизматга чақирилувчилар». Телевизион бадиий фильм.
23.10 «Хафа бўлиш ярамайди». Фильм-концерт.
23.45 Футбол. СССР чемпионати. «Черноморец» — «Динамо» (Москва). Одессадан кўрсатилади.

Якшанба *

24 МАРТ

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор).
9.00 «Яшил қарағайлар сири». Бадиий фильм (Свердловск киностудияси).
10.20 «Ҳамкорлик самараси». Телефильм.
10.50 Мерос. «Сегоҳ».
11.50 «Инсон ва атроф муҳит». Экология масалаларига бағишланади.
12.50 Спорт кўрсатувлари: 1. Баскетбол. 2. Тээквандо.
13.50 «Сиз севган достонлар». Қаландар Норматов ижросида «Хирмондали» достони.
14.50 «Деҳқон ва замин».

* * *

18.00 «Малахит қутичаси». Мультфильм.
18.20 Болалар учун, «Кичкинтой» кўрсатуви.
18.50 «Фан». Телеойнома.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Ижод саҳифалари». Зоҳиджон Обидов.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Покланиш». Бадиий фильм («Тожикфильм»).
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
10.10 «Офарин!».
11.00 «Нокдаун». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Нокдаун». Бадиий фильм.
19.15 «Созу рози чавони». Исматулло Холов куйлайди.
20.00 «Ҳафта».
20.30 «Панди ниёгон».
20.40 Василий Шукшин ҳикоялари асосида теленовелла.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Таронахои Шарқ». Эрон хонандаси Ахдия ва Далер Назаров гуруҳининг концерти.
24.00 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I

8.30 «ТСН».
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув.
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Саёҳатчилар клуби».
13.30 «Қишлоқ янгиликлари».
14.30 «Мусиқий киоска».
15.00 «Веди».
15.30 «ТСН».
15.45 «Марафон-15».
17.00 МТ I нинг променад-концерти.
18.40 «Уолт Дисней таништиради...».

Якшанба кинозали

19.30 «Афсона». Ҳужжатли фильм премьераси (Ғарбий Сибирь кинохроника студияси); «Ёнутлар». Мультфильм (Канада).
20.20 «Шерлок Холмс ва янги қурол». Бадиий фильм (АҚШ).
21.30 «Время».
22.15 Телевизион танишув. СССР халқ артисти В. Спиваков.
23.45 «ВИД» таништиради: «Биржа томошалари». Мусиқий программа.
00.35 «Намибия: мустақиллик сари узоқ йўл». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).

Тунги телевидение

01.00 «Бир биографиядан парчалар». Аргентина композиторларининг куйларига яратилган фильм-балет.
01.55 «Тўнғич ўғил». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.50 «Довюрак чигиртка». Мультфильм.
9.00 Халқ хорлари ҳамда ашула ва рақс ансамбллари Бутуниттифоқ фестивалининг якунловчи концерти. Пензадан кўрсатилади.
10.00 «Фалокат белгиси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Арманистоннинг экологик шароити ҳақида (Ереван). «Она замин ташвишида» туркумидан.
10.35 «Димка». Телевизион бадиий фильм.
11.45 «Биз яшаётган олам». Режиссёр Ю. Нагибин фильмлари. «Музей портрети», «Дивертисмент» (Саратов).
12.45 Профессионаллар ўртасида баскетбол бўйича АҚШ чемпионати.
13.45 «Довюрак бўлмоқчиман». Мультфильм.
14.00 «Россиянинг парламент хабарномаси».

●

14.15 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

17.45 «Планета». Халқаро программа.
18.45 Муаллифлик телевидениеси.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Чанғи фристайли. Европа кубоги. Кировск шаҳридан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Баянчилар дуэти чалади.
22.30 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Минск) — «Динамо» (Киев). Минскдан кўрсатилади.
00.10 «Ялта-91». Эстрада қўшиқлари ёш ижрочилари телевизион танлови.

● ЭРТАГА — САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

● БОЛАЛАР БОҒЧАСИГА ҲАЙРИЯ ●

● ҒАЗАЛКЕНТ шаҳридаги пойабзал магазини жамоаси ҳайрли ишларни амалга оширмоқда. У ҳар ойда 9— «Буратино» болалар боғчасига 30 сўмлик ўйинчоқлар ва бошқа зарур буюмлар сотиб олиб, совға қилиб келмоқда.

СУРАТДА: магазин мудири Т. Бардинов, кичик сотувчи И. Нуртоева ва боғча мудираси В. Радионовалар совға улашилган бахтиёр болалар даврасида.

И. ПОРТНОВ сурати.

● *Маданий ҳаёт*

ОКЕАН ОРТИГА ГАСТРОЛГА

Ўзбекистон санъат арбобларининг бир гуруҳи Америка Қўшма Штатларига — ватандошларимиз ҳузурига жўнаб кетишди. Улар орасида жумҳурият халқ артисти Хайрулла Лутфуллаев, жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳайдаров, хонанда Ғиёс Бойтоев, «Баҳор» ансамблининг раққосалари Шаҳноза Фозилжонова билан Олима Ёқубовалар бор.

«Ватан» жамияти уюштирган бу сафар яқинлашиб келаётган халқ байрами «Наврўз»га бағишланган. Кун билан туннинг тенг келадиган ана шу ажиб куни одатда ватандошларимиз доирасида нишонланарди, энди эса ана шу тантаналар алоҳида байрамона тус олиши кутилмоқда, чунки тақдир тақозоси билан ватанидан узоқда яшаётган кишилар учун она Ватан маданиятининг бир зарраси билан ошна бўлиш имконияти пайдо бўлди.

Санъаткорларимиз Америка Қўшма Штатларининг турли шаҳарларида ўз маҳоратларини намойиш этишади. Улар Америка саҳнасида кўрсатадиган концерт дастури «Ўзбекистондан мусиқали салом» деб аталади.

(ЎзТАГ).

● ЯНГИ ТЎПЛАМ

«МЕНИНГ ДИЛДОРИМ»

«Агар Одесса бутуниттифоқда ҳамма тан олган ҳажв пойтахти бўлса, бизнинг Ўзбекистонда ўз кулгу марказимиз — Қўқон бор. Бу шаҳарда яшовчи ҳар бир одам истаса-истамаса аскиячи бўлиши шарт. Мен эса қўқонликман». Ҳажвчи Мурод Тиллаев ўзининг ҳажвий ҳикоялар тўпламини шундай сўзлар билан бошлаган. Китобча Москвада «Крокодил кутубхонаси» туркумида нашр қилинди.

Мурод Тиллаев — кўплаб ҳажвий асарлар, фельетонлар муаллифи. У ўз фаолиятини «Коммунизм тонги», «Ленин учқуни», «Қишлоқ ҳақиқати» газеталарида бошлаган, «Муштум» республика ҳажвий журналида ишлаган. Ҳаётни кузатиш, республика бўйлаб кўплаб сафарлар аксарият сюжетлар учун мавзулар берди. Ёш муаллифнинг асарлари «Крокодил»да 1981 йилдан буён эълон қилинмоқда.

Янги тўплам «Менинг дилдорим» ҳикоясининг номи билан аталди. Реал воқеа ҳажвчи тасвирида қувноқ ҳажвий қирралар касб этди. Хўжа Насриддин тўғрисидаги янги воқеалар эса латифалар фақат Қора денгиз соҳилидаги Одесса ёки Габровода эмас, Ўзбекистонда ҳам пайдо бўлганига шубҳа қолдирмаяпти. Мана, шундай кулгули воқеалардан бири: «Пахтакор» футболчилари футбол мавсуми тугагани муносабати билан Хўжа Насриддинни банкетга таклиф қилдилар. Ўтириш учун ҳақ тўлайдиган вақт келганда Насриддин: «Сизлар ютқаздингиз. Ҳисоб официант фойдасига ҳал бўлди», — деди. Ёки бошқа бир воқеа: «Насриддин туғилган кунига меҳмон чақирди. Меҳмонлар дастурхон атрофига ўтиришганда уларнинг ҳар бири ўз олдида беш сўмдан пул турганини кўрди. «Қадрли меҳмонлар! — деди Хўжа Насриддин, — егуликлар дастурхонга тортилган, ичкилиги ўрнига эса пулини ола қолинглар. Мен ичкиликбозликка қарши фармонни бузолмайман».

(ЎзТАГ мухбири).

ҚАТРАЛАР

ҲАЗРАТИ Навоий ота ва онани қуёш ва ойга қиёслар эканлар, биз, юлдузлар, буюк зотларга қўшқанот бўлмоғимиз —муқаддас бурчимиздир:

Абадий барҳаёт икки буюк зот,
Уларга бир умр бўлгил қўш қанот.

* * *

ИНСОН одоб ва аҳлоқни ҳаёт дарсидан мукаммал ўрганади. Бунинг учун ҳар биримиз пок, имонли, виждонли бўлмоғимиз шарт:

Инсон гўзаллиги — аҳлоқ, одоби,
Покликни ўргатар ҳаёт китоби.

* * *

ДУНЁДА она сутидек мусаффо, ҳаётбахш сарчашма йўқ. Сут ҳақини оқлашга умринг озлик қилади:

Мунис оналарнинг меҳри дарёдир,
Сийнадаги сути жонбахш зиёдир.

* * *

ИНСОФЛИ одам исрофгарчиликдан ўзини тияди. Исрофгарчилик — йўқчиликнинг бошланишидир:

Барчани ранжитур исрофгарлик,
Режали инсонда бўлмас ҳеч зорлик.

* * *

ШИФОКОРНИНГ ширин муомаласи дардингга малҳам. Олижаноб ва фидойи ҳакимларга жонни нисор қилсанг кам:

Фидойи, тадбиркор бўлса шифокор,
Тезда тузалажак ҳар қандай бемор.

* * *

ИНСОФСИЗ, ўзига бино қўйган раҳбардан худонинг ўзи асрасин. Чунки, Тангри: такаббурни душманим, дегани бежиз эмас:

Амалдор камтарин бўлмаса чатоқ,
Эл аро бўлғуси масхара ҳар чоғ.

* * *

МУСАФФО ҳаво — дардингга даво! Ундан фойдаланиш учун ғайрат керак. Эрта тонгда уйғонганга не етсин:

Баданни чиниқтир, дард кўрмайсан ҳеч,
Мусаффо ҳавода бўлгин эрта-кеч.

* * *

ЯХШИЛИК — эзгуликнинг онаси! Дунёга инсон йиғлаб келади. Видолашаётганингда дўстларинг кўз ёшларини тўксин:

Иложи борича яхшилик улаш,
Қаригач, тобутинг бўлғуси талаш.

* * *

МЕҲНАТДА синалган — элда азиз! Ҳаёт қозонида роса қайнаб, қиёмига етган мақол. Бунга амал қилмоқ, айниқса, ёшларга фарз:

Йигитга ярашар журъат, жасорат,
Меҳнат-ла эгизак бахту саодат.

* * *

ЯХШИ одамларгина эл-юрт олқишига сазовор бўлади. Уларнинг юзларида имон нури барқ уриб туради:

Миллатнинг фарқи йўқ, инсон бўлсанг бас,
Виждонли одамга эл қилур ҳавас.

* * *

ОЛИНГАН мактубларга жавоб ёзмоқ — юксак инсоний фазилат ҳисобланади. Хатига жавоб олган одамнинг кўнгли таскин топади:

Йигитга ёр хати — нақд ярим дийдор,
Соғинган юракка қувонч ва мадор.

* * *

ДУНЁДАГИ эзгу ишларнинг боши — боғ яратмоқ. Гўзал бўстонларга боқсам, «Бобур боғи» кўз ўнгимда намоён бўлади:

Ким экса тупроққа мевали ниҳол,
Дўст-ла, биргаликда баҳам кўрар бол.

* * *

«МЕҲМОН — атойи худо», дейди халқимиз. «Мезбоннинг очиқ бўлса чеҳраси меҳмоннинг очилур иштаҳаси», деган мақолда ҳикмат бор:

Меҳмонингга ширин бўлса каломинг,
Дунёга таралар меҳмондўст номинг.

* * *

ЛАНЖ одамдан Тангрининг ўзи асрасин. Фавқулодда учрашгудек бўлсанг ҳам зиғир мойи ичгандек беҳузур бўласан:

Мағзава, сусткашда бўлмайди ривож,
Кийдириб қўйсанг ҳам хом бошига тож.

* * *

ОДАМНИНГ ички ва ташқи кўриниши бир-бирига муштарак бўлсагина эл назарига тушади. Барча уни эъзозлайди:

Одамда бўлади суврат ва сийрат,
Иккиси эш бўлса — бу абадий бахт.

Сиддиқхўжа ШОШИЙ.

ОЗ-ОЗ ЎРГАНИБ ДОНО БЎЛУР

АРАБ ҲИКМАТЛАРИ

● Янглишиш — жаҳолат меваси, тажриба эса ақл ойнасидир.

● Кимки отам ундай, бундай деб мақтанар экан, у йигит — йигит эмас!

● Инсон балоси тилидандир.

● Бахтини топмаган кишининг меҳнати зое кетади.

● Муваффақият — тўғриликда.

● Кимки нимани изласа ва тиришса, уни албатта топади.

● Илм дарахт бўлса, амал қилиш—унинг мевасидир.

● Табибга касал бўлишингдан олдин мурожаат қил!

● Ҳар бир гапнинг жавоби бор: ҳаргиз аччиқ гапирманглар ва ёмонлик қилманглар!

● Дангасаликнинг оқибати фақирликдир.

● Олимнинг ўлгани — оламнинг ўлгани.

● Кимки келажак ҳақида ўйласа, офатдан қутилади.

Араб тилидан
Қудратулло МЕҲМОНҚУЛОВ
таржимаси.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

БАҲОСИ: Обуначига — 6 тийин. Сотувда—10 тийин.

● *Эълонлар бурчаги* ●

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДУСТЛИГИ САРОЙИДА
2—3 АПРЕЛЬ СОАТ 19.30 ДА
АССАЛОМУ АЛАЙКУМ, АЗИЗЛАР!
УСТА ОЛИМ КОМИЛОВ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНГАН
«З А Р Б—91»
БУТУНИТТИФОҚ ДОИРАЧИЛАР ТАНЛОВИ ҒОЛИБЛАРИ БИЛАН
УЧРАШУВ

ҲАМДА
КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИНИ КУРИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР халқ артистлари:
Камолиддин РАҲИМОВ, Ғуломжон ЁҚУБОВ, Ҳайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Нуриддин ҲАМРОҚУЛОВ
Ўзбекистон Ленин комсомолининг лауреатлари: Ғиёс БОЙТОЕВ, Муҳриддин ҲОЛИҚОВ, Обид АСОМОВ.
Чипталар сарой кассаларида соат 10 дан 19 гача сотилади.
Телефонлар: 45-92-13, 41-74-30.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Буюртма — 4885. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12